

Олингито се радва на симпатиите на света

Васил Големански

През август тази година едно зоологическо откритие в джунглите на Еквадор и Колумбия бързо се превърна в сензация не само за специалистите, но и за много медии – списания, вестници, телевизии и десетки електронни издания в много страни. И нашата страна не остана назад, още повече че откритието бе публикувано в научно електронно списание на българско издателство – ZooKeys (doi: 10.3897/zookeys.324.5827) от голям колектив американски, еквадорски и панамски учени. Съобщението бе съпроводено от множество снимки и кратко цветно клипче, от което ни гледаше едно симпатично същество, подобно на малко плюшено мече и котка, с къси заоблени уши и любопитни големи кафяви очи. Оказа се, че това гребно животинче от семейство Енотови (*Procyonidae*) принадлежи към рода Олинго (*Bassaricyon*), от който в Южна Америка живеят още 3 вида, но поради по-гребните си размери и миловидният изглед то бе наречено Олингито (*Bassaricyon neblina*). Поради това, че дълго се е укривало от учените, му е дадено научното латинско име *neblina*, което на испански език означава мъгла. Оказа се също, че това е първият нов за науката бозайник, открит през XXI в. (Последният нов за науката бозайник е открит и описан в научната литература преди повече от 35 години през втората половина на XX в.!)

Всъщност Олингито е бил наблюдаван и уловен в джунглите на Колумбия още през 1967 г., но учените тогава решили, че се касае за по-гребен представител на някой от познатите вече видове от рода Олинго и депозирали няколкото събрани образци от кожа и скелети на уловените животни в Природо-

научния музей в Чикаго. Те успели да уловят и един жив женски екземпляр и решили, че това е по-гребен представител на някой от познатите вече видове от рода Олинго. За да получат от него потомство, те го предавали до 1970 г. в няколко американски зоопарка за кръстосване с мъжки индивиди от познатите вече видове Олинго, но опитът бил без резултат. Това подсказвало на учените, че вероятно в случая се касае за генетична видова изолация, но загадката останала неразрешена.

По време на нова научна експедиция, организирана специално през 2006 г. в Еквадорските Анди под ръководството на американския мамалиолог Кристофър Хелджин (Dr Kristofer Helgen) от Смитсъновия национален музей за естествена история, учените отново намерили и наблюдавали Олингито, който ловувал през нощта, подскачайки леко от клон на клон и издавайки характерни звуци. Тялото му било не по дълго от 75 см заедно с дългата опашка, а теглото – само около 900 г. Те успели да заснемат и филмче за движението и поведението на малкия бозайник и установили, че той е всеяден лакомник и се храни главно с плодове, но лови и насекоми, паяци и други гребни обитатели на джунглите. Нападал даже и други по-гребни от него бозайници – гризачи, насекомоядни бозайници и др. В неволя приемал и сурово месо, но твърде неохотно. По време на експедицията били наблюдавани и малки групи от Олингито по клоните на големите плодоносни дървета, които скачали и събирали зрелите плодове. Единични екземпляри и малки групи от Олингито били наблюдавани по-късно от учените и в други планини и гори на Централна Южна

Америка на височина от 1500 до около 2500 м над морското равнище

По време на експедицията зоолозите допуснали, че в случая са открили един неизвестен дотогава нов вид бозайник, но за да докажат предположенията си, извършили в лабораторни условия и по-прецизни морфологични и ДНК изследвания на новоуловените животни. На подобни анализи били подложени и депозираниите вече колекции в Чикагския природонаучен музей през 1967 г. И действително се оказало, че Олингито е самостоятелен вид, различен от известните преди него събратя от рода Олинго. Това обяснява и неуспешните опити през 1967 – 1970 г. за получаване на потомство от уловената женска Олингито след кръстосването ѝ с мъжки от другите видове на рода. В резултат на извършената цялостна таксономична ревизия на рода Олинго (*Bassaricyon*) д-р Хелджин и неговият

екип заключават в тяхната обширна статия, че родът е представен в съвременния животински свят общо от 4 вида, от които Олингито (*Bassaricyon neblina*) е убедително доказан и описан в посочената научна статия едва през м. август 2013 г. По този повод д-р Кристофър Хелджин от Смитсъновия музей заключава: „Векът на биологичните открития още не е приключил. Идентифицирахме Олингито чак през 2013 г., разбрахме с какво се отличава той от своите близки родственици Олинго, но не знаем още всички подробности за този вид. Щом един нов хищник може да бъде намерен, какви ли други изненади ни очакват? Толкова много видове в света са все още неоткрити. Тяхното откриване и доказване е първата стъпка към изясняване на цялото богатство и разнообразие на живота на Земята“.

По "ZooKeys" и "Scientific American"